

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cursvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

5. Vtrum dentur primum & vltimum mutatum esse in motu, ac prima, & vltima pars eius.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

per se mouentur de facto; non vero de ijs quæ in quocumque casu supernaturaliter tantum possibili moueri possunt.

Obijcies tertio, quod mouetur debet partim esse in termino à quo, & partim esse in termino ad quem, dum mouetur: sed hoc non potest conuenire puncto: ergo nec moueri.

Confirmatur: quia mobile secundum Philosophum debet prius conficere, & acquirere spatium minus & æquale sibi, quam spatium maius.

Respondetur breuiter hæc debere intelligi de mobili, quod est diuisibile, non de indiuisibili.

Respondeo secundo, negando minorem obiectionis, quia indiuisibile dum in tempore mouetur est partim in prima parte, & partim in secunda, quatenus transit per primam, & secundam.

QVÆSTIO V.

Verum datur primum & ultimum mutatum esse in motu, ac prima & ultima pars eius?

Hæc quæstio solum habet difficultatem ex suppositione, quod continuum componatur ex partibus diuisibilibus in infinitum copulatis per indiuisibilia; nam si componeretur ex indiuisibilibus, posset assignari prima & ultima pars ipsius. Itaque suppono quantitatem vt sic, debere constare partibus indiuisibilibus in infinitum syncategorematicæ, quæ partes continuantur inter se indiuisibilibus, & consequenter quamlibet quantitatem siue successiuam, siue permanentem similibus partibus constare; & quemadmodum indiuisibile copulans partes lineæ, vocatur punctum, & indiuisibile copulans partes superficiei, lineæ; ita etiam indiuisibile copulans partes motus vocari mutatum esse, & indiuisibile copulans partes temporis vocari instans. *Querimus* ergo vt rum, quando aliquid mouetur successiue, possit assignari aut prima aut ultima pars istius motus, aut primum aut ultimum mutatum esse, id est, primum aut ultimum indiuisibile continuatum partium istius motus.

CONCLUSIO I.

39 *Non potest assignari prima aut ultima pars motus. Est communis cum Philosopho: Probat*: quia nulla pars motus est, quæ non est ulterius diuisibilis: ergo non potest assignari prima aut ultima pars eius.

*Probat*ur consequentia: quia illa pars non est prima aut ultima, quæ potest assignari prior & posterior: sed omnis pars eius est diuisibilis in partes, quæ secundum prius, & posterius sibi succedunt: ergo, &c.

CONCLUSIO II.

40 *Non datur primum mutatum esse in motu, ultimum vero mutatum esse aliquando datur, aliquando non datur.* Prima pars est communis, & sequitur ex dictis: nam primum mutatum esse est indiuisibile motus præsupponens primam partem ipsius: sed ex dictis non datur etiam pars motus: ergo neque primum mutatum esse.

Secunda pars non est tam communis.

*Probat*ur tamen, quia omnis motus finitus habet terminum indiuisibilem, quo clauditur: ergo si mobile persistat in esse, donec acquirat illud indiuisibile, poterit assignari ultimum indiuisibile sui motus: verbi gratia si aliquod lignum moueatur ad calorem vt tria, quandoquidem iste calor vt tria habeat indiuisibile terminatiuum suum in instanti, quo acquireret istud indiuisibile, finiretur motus eius, & in eodem instanti reperiretur ultimum mutatum esse motus.

*Probat*ur tertia pars: quia si mobile desineret esse in illo instanti, in quo deberet acquirere ultimum indiuisibile formæ, ad quam mouetur: motus ipsius non haberet ultimum mutatum esse, vt patet: ergo, &c.

CONCLUSIO III.

41 *Primum indiuisibile motus aliquando datur, aliquando non: est contra Ruuum lib. 6. Physic. c. 6.*

*Probat*ur prima pars: non potest acquiri aliqua forma diuisibilis quin omnia indiuisibilia eius acquirantur; sed calor vt quatuor sicut habet indiuisibile terminatiuum

Ultimū
aliquan-
do datur
aliquan-
do not.

sua vltimæ partis, ita habet indiuisibile initiatiuum primæ partis, vt patet, eadem enim est ratio: ergo sicut non potest acquiri secundum se totum, nisi acquiratur illud vltimum indiuisibile terminatiuum, ita etiam non acquiritur perfecte, nisi acquiratur indiuisibile initiatiuum: sed illud indiuisibile initiatiuum acquiritur per indiuisibile initiatiuum motus, sicut indiuisibile terminatiuum acquiritur per vltimum indiuisibile motus: ergo datur quandoque in motu primum indiuisibile initiatiuum.

*Probat*ur secunda pars: quod mouetur localiter ab vno loco ad alium continuum, non prius acquirat indiuisibile loco acquirendi, quam partem ipsius: ergo motus eius non habet indiuisibile initiatiuum. Cōsequentia patet, quia si motus ille haberet indiuisibile initiatiuum, deberet per illud acquiri indiuisibile initiatiuum loci, ad quem est motus. *Probat*ur antecedens: quia indiuisibile initiatiuum sequentis loci est terminatiuum præcedentis; sed dū erat mobile in loco præcedentis, habuit illud indiuisibile iā acquisitum: ergo non acquirat illud per motum sequentem, neque per aliquid ipsius, & consequenter, quod primo acquiritur per illum motum est aliqua pars diuisibilis loci sequentis.

42 *Obijcies* contra primam partem Philosophus negat primum indiuisibile in motu: ergo, &c.

Respondeo, eum loqui de indiuisibili, quod vocatur mutatum esse.

Obijcies contra secundam partem: sequeretur illum motum non habere principium, & consequenter esse infinitum.

Respondeo, distinguendo antecedens: non habere principium intrinsecum positium, concedo: principium extrinsecum, in quo verificaretur, quod non esset motus, nego: & distingo consequens: categorématique, concedo; syncategorematicæ, nego consequentiam.

Dices: si vllas motus potest initiari per diuisibile, quare non possit omnis sic initiari?

Respondeo, quia aliquando supponitur ante motum esse acquisitum terminum acquirendum per indiuisibile ipsius, & aliquando non supponitur acquisitus: hinc enim potest aliquis motus habere indiuisibile initiatiuum suum, & aliquis non potest.

QVÆSTIO VI.

Quomodo incipiant & desinant res.

43 **H**æc etiam quæstio supponit constitutionem continui, & temporis ex partibus diuisibilibus in infinitum: nam si cōponeretur ex indiuisibilibus, esset extra controuersiam, quod omnis res inciperet in instanti intrinsecum, in quo verum esset dicere, quod iā est res vel secundum se totum, vel secundum aliquid sui, & immediate ante non fuit, nec secundum se totum, nec secundum aliquid sui, nec minus esset extra controuersiam, quod desineret in instanti, in quo verum esset etiam hæc res non est, nec secundum se, nec secundum vllam partem sui, & immediate ante fuit, vel secundum se, vel secundum a iquam partem sui. *Supponit* etiam præterea secundum communem resolutionem, quod præter partes dentur in continuo indiuisibilia; alias non posset esse verum, quod communiter supponitur, res incipere, & desinere in instanti extrinsecum, vel intrinsecum: neque enim in eo, quod non esset, incipere, aut desinere posset: Verum quidem est, eos, qui non admittunt indiuisibilia, adhuc conari explicare, quomodo res incipiant ac desinant: sed suppositio hæc est secundum communiolem sententiam.

44 In hac ergo communi sententia, quandoquidem non possit assignari nec prima, nec vltima pars temporis, in qua res vlla, aut incipere aut desinere posset, recurritur ad aliquod instans, in quo res dicatur incipere aut desinere, & quia nec res successiua, nec que successiue produci-
tur, potest produci in instanti, quia si sic produceretur, non esset successiua, nec successiue produceretur, sed simul: propterea dicunt assignanda esse duo instantia, in quorum alterutro omnis res incipit produci; & duo alia instantia, in quorum alterutro incipit desinere; illa enim de quibus verum est dicere: *in hoc instanti sunt, & immediate ante*

Quomo-
do inci-
piant &
desinant
res.